

2018

M.A.

1st Semester Examination

SANSKRIT

PAPER – SAN – 101

Full Marks : 50

Time : 2 Hours

Answer all questions

*The figures in the right hand margin indicate marks**Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable**Illustrate the answers wherever necessary*सर्वे प्रश्नाः सुरगिरा समाधेयाः।1. चतुर्णां प्रश्नानामुत्तरं देयम्।

4X2

- क) कः कथं रत्नधातमम् उच्यते ?
 ख) सायणभाष्यानुसारं दोषावस्त पदस्यार्थः कः?
 ग) का नाम याज्या ?
 घ) वेदशब्दस्य निर्वचनमर्थाश्च प्रदर्शयताम्।
 ङ) पृथिवीसूक्तस्य नामान्तरं किम् ? कश्च देवता ?
 च) कालसूक्ते परमात्मनः कालस्य महिमा कः ?
 छ) अग्निमिति पदस्य ससूत्रं स्वरप्रक्रिया प्रदर्शनीया।
 ज) वक्षति इति पदस्य व्याकरणटिप्पणी प्रदेया।

2. चतुर्णां व्याख्या कार्या।

4X4

- क) स नः पितेव सूनवेऽग्ने सूपायनो भव।
 सचस्वा नः स्वस्तये।
 ख) यज्जाग्रतो दूरमुदैति दैवं तदु सुप्तस्य तथैवेति।
 दूरङ्गमं ज्योतिषां ज्योतिरेकं तन्मे मनः शिवसंङ्कल्पमस्तु॥
 ग) नासदासीन्नो सदासीत्तदानीं नामीद्रजो नो व्योमा परो यत्।
 किमावरीवः कुहकस्य शर्मन्मभः किमासीत्ग्रहणं गभीरम्॥
 घ) वायवा याहि दर्शत इमे सोमा अरंकृताः।
 तेषां पाहि श्रुधी हवम्॥
 ङ) कालो अश्वो वहति सप्तशिमः सहस्राक्षो अजरो भूरिरताः।
 तमारोहन्ति कवयो विपश्चितस्तस्य चक्रा भुवनानि विश्वा॥
 च) यस्यां समुद्र उत सिन्धुरापो यस्यामन्नं कृष्टयः संवभूवुः।
 यस्यामिदं जिन्वति प्राणदेजत् सा नो भूमिः पूर्वपेये दधातु॥
 छ) अग्नीषोमप्रणयने उपत्वाग्ने इत्यादिकोनुवचनीयस्तृचः।
 ज) वायवायाहीत्यारयस्तृचाः प्रउगशस्त्रे विनियुक्ताः।

3. अधःस्थितेषु द्वयोरुत्तरं देयम्-

2X8

- क) अग्निदेवतायाः चारित्रिकवैशिष्ट्यमुपवर्णयताम्।
 ख) पुरुषसूक्तस्य दार्शनिकतात्पर्यं निरूपयताम्।
 ग) शिवसंकल्पसूक्ते प्रतिपादितं मनोस्वरूपं चित्रणीयम्।
 घ) कालसूक्तस्य दार्शनिकतात्पर्यं निरूपयताम्।

*(Internal Assessment : 10 marks)*समाप्तम्*(Turn Over)*